

FVB

Federatie Vaktherapeutische Beroepen

**Jaarverslag
2017**

Dit jaarverslag is opgesteld door de FVB.

Fotografie: Natasja Koops (Koopfoto), Ineke Oostveen, Mark van den Brink, Marianne van Dolder, Ellen Dekker (Elver)

FVB

Fivelingo 253

3524 BN UTRECHT

T: (030) 28 00 432

E: info@vaktherapie.nl

W: fvb.vaktherapie.nl

Voorwoord

Het was op FVB-niveau een goed jaar, waarin we op een aantal terreinen hebben mogen oogsten.

Zo kunt u lezen over de presentatie van de Strategische Onderzoeksagenda, de Roadmap Vaktherapie 2025, de Generieke Module Vaktherapie en de presentatie ervan tijdens het festival '4 jaar Kwaliteitsontwikkeling GGZ', de Lancering van de publieke website www.vaktherapie.nl, de eerste Week van de Vaktherapie en het besluit tot naamswijziging van de opleidingen Creatieve Therapie en Kunstzinnige Therapie in Vaktherapie per 1 september 2018.

Het jaar 2017 was ook een overgangsjaar, met een geheel nieuw dagelijks bestuur. Begin 2017 ben ik zelf begonnen als voorzitter van de Federatie Vaktherapeutische Beroepen en in juni en september zijn ook nieuwe bestuurders voor Belangenbehartiging en Kennisinnovatie aangetreden, zodat we na de zomervakantie met een geheel nieuw Dagelijks Bestuur aan het werk zijn gegaan. Voor de aftredend bestuurders een mooi moment om na zoveel jaren hard werken en voorbereiding in een oogstjaar het stokje over te kunnen dragen.

2017 was tevens het eerste volle jaar van het nieuwe meerjarenbeleidsplan. Een jaar waarin we een aanzet hebben gegeven voor een volgende professionaliseringslag, aan onze visie 2020. Met het dagelijks bestuur hebben we ons in twee beleidssessies vanuit Design Thinking afgevraagd hoe we ons meer naar buiten kunnen richten, vaktherapie nog meer op de kaart zetten voor bijvoorbeeld VVT'ers en voor jeugd en de federatie met de verenigingen laten bruisen. Daarvan ziet en hoort u meer in 2018. Tot slot is samen met de hogescholen besloten om in 2018 een brancheonderzoek te houden, zodat we een actueel beeld hebben van de positie van vaktherapeuten na de grote transities in 2015.

Ik wens u veel leesplezier en hoop dat u, net als ik, aan het eind tevreden zult vaststellen dat er veel bereikt is in 2017, met een klein FVB-bureau (2,8 fte) en de vele vrijwilligers, deelnemers aan commissies, kennisnetwerken en besturen van de verenigingen.

Angeline Miedema
Voorzitter FVB

Inhoud

Missie en visie

Meerjarenbeleidsplan 2016-220

Organisatie van de FVB

Samenstelling bestuur

Medewerkers FVB-bureau

FVB in uren en euro's

Samenwerkingsverbanden

Fonds individuele rechtsbijstand

Tijdschrift voor vaktherapie

Register Vaktherapie

Visitatie

Hoogtepunten in 2017

Commissies

FVB Kennisnetwerken

Over de FVB

A close-up photograph of a drum set. In the foreground, a silver cymbal is visible, with the letters 'SA' partially seen on its surface. To the left, a set of wind chimes with numerous thin, copper-colored tubes hangs down. The background is softly blurred, showing other parts of the drum set, including a snare drum and a tom. A purple rectangular box with a white border is overlaid on the upper part of the image, containing the text 'Over de FVB' in white.

Missie en visie

We zijn een netwerk van vaktherapeutische beroepsverenigingen. FVB staat voor Federatie voor Vaktherapeutische Beroepen. In dit verband werken de verschillende beroepsverenigingen voor danstherapeuten, muziektherapeuten, dramatherapeuten, beeldende therapeuten, psychomotorische therapeuten, psychomotorische kindertherapeuten en speltherapeuten samen. Als FVB behartigen we de collectieve belangen van deze verenigingen en zetten we ons in voor de kwaliteit van het vak en voor kennisinnovatie.

Onze missie

Wij maken ons sterk voor een goede positionering van het vak en de vaktherapeutische professionals op landelijk en regionaal/lokaal niveau.

Onze visie

In 2020 hebben de vaktherapeutische beroepen een goede positie binnen de 0^e tot en met 4^e lijn en andere relevante beroepscontexten. Dat maakt vaktherapie toegankelijk voor cliënten. Dit bereiken we door een groot, bruisend netwerk te zijn waarin vaktherapeuten samenwerken aan kennisinnovatie en kwaliteitsbevordering.

Meerjaren beleidsplan 2016-2020

In het meerjarenbeleidsplan staat welke doelen we onszelf voor de komende jaren stellen en hoe we denken deze doelen te bereiken. Gekozen is voor een meerjaren beleidsplan op één A3. Op deze manier zie je in één oogopslag waar we de komende jaren heen willen. De concrete uitwerking gebeurt bij het maken van de jaarplannen, dus op het moment dat we er daadwerkelijk mee aan de slag gaan. Zo voorkomen we achterhaalde plannen.

GOALS	STRATEGIEËN	Tijdsfasering	ACTIEPLAN
<p>Meerwaarde vaktherapie in de 0e t/m 4^e lijn is duidelijk en voldoet aan de daar gebruikte normen en wensen (positie/ toegankelijk)</p>	<p>Kennisinnovatie is het kloppend hart binnen de verenigingen en gebeurt samen met opleidingen en kenniscentra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 1 februari 2017 • 2016 • 2016/2017 • 2020 • 2016/2017 	<ul style="list-style-type: none"> • Generieke module vaktherapieën • Participatie in Zorgstandaarden • Betrekken leden bij kennisinnovatie • Commissie Product- en Module Ontwikkeling (CPMO) tot kenniscentrum ontwikkelen • Strategische Onderzoeksagenda
<p>80% van (potentiële) cliënten en verwijzers kan de meerwaarde van vaktherapie herkennen (positie/ toegankelijk)</p>	<p>Actieve werving en binding van leden Toetreding passende verenigingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2016 - 2020 • 1 jan 2017 • 2016/2017 	<ul style="list-style-type: none"> • Ledenwerving en ledenbinding met gerichte focus op geselecteerde doelgroepen • Toetreding NVVS (Nederlandse Vereniging voor Speltherapeuten) • Verkenning toetreding NVKT (Nederlandse Vereniging voor Kunstzinnige Therapieën)
<p>Doordat verenigingsleden de meerwaarde van het netwerk ervaren, vertegenwoordigt de FVB 20% meer vaktherapeuten (groot)</p>	<p>Versterken identiteit en kwaliteit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2016-2020 • (2018/2019) • 2016/2017 	<ul style="list-style-type: none"> • Beschermde opleidingstitel (Wet BIG) • Evaluatie Register Vaktherapie (2018/2019) • Harmonisatie benamingen beroepen en opleidingen
<p>50% van de verenigingsleden participeert actief in het netwerk (bruisend)</p>	<p>FVB organiseren als netwerk op lokaal, regionaal en landelijk niveau</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2017- 2018 • 2017 -2020 • 2016 • 2016/2017 • 2016 - 2020 	<ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren dat leden actief zijn en elkaar helpen • Nieuwe samenwerkingsvormen bouwen • Inrichten website als samenwerkingsplatform • Informatie op lokaal, regionaal en landelijk niveau verspreiden • Positioneren van vaktherapie op landelijk, lokaal en regionaal niveau
<p>Sterke verenigingen met eigen beroepsidentiteit werken vanuit kracht samen in de FVB en in andere netwerken (netwerk)</p>	<p>Actieve communicatiestrategie naar cliënten en verwijzers</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2017- 2020 • 2016 -2020 • 2017 - 2020 • 2017 • 2016 	<ul style="list-style-type: none"> • Vraaggericht profileren op klacht, doelgroep en waarde, minder op aanbod vanuit discipline of vaktherapie • Naamsbekendheid vaktherapieën vergroten • Verbinding met 'ambassadeurs' die de waarde van vaktherapie voor het voetlicht brengen • Dag van de Vaktherapie • Meerjarenbeleidsplan Communicatie opstellen
	<p>Stimuleren van netwerk- en verkoopvaardigheden van vaktherapeuten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2017 • 2017 – 2020 • 2017 - 2020 	<ul style="list-style-type: none"> • (Laten) organiseren van workshops en (virtuele) trainingen • Samenwerken met opleidingen (in curriculum van opleidingen) • Ontwikkelen tools (folders, presentaties, beeldmateriaal) die vaktherapeuten kunnen gebruiken bij het "verkopen" van zichzelf en hun discipline

Rollen FVB:

Vertegenwoordiger

Aanjager

Kennisondersteuner/
Consultant

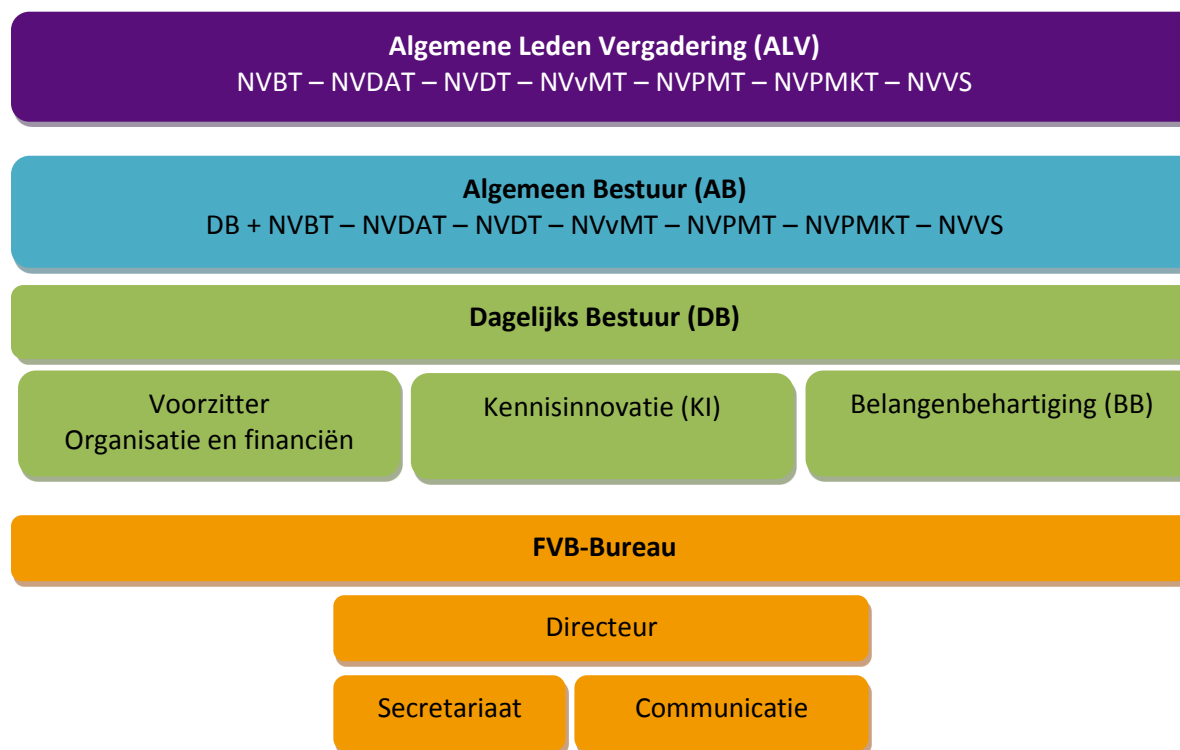
Uitvoerend

Organisatie van de FVB

Het Algemeen Bestuur (AB) van de FVB bestuurt op afstand. Het AB bestaat uit de voorzitters van de lidverenigingen aangevuld met een drietal deskundige leden. Deze drie leden zijn op persoonlijke titel benoemd en hebben als werkgebied Organisatie en financiën, Kennisinnovatie en Belangenbehartiging. Dit drietal vormt het Dagelijks Bestuur (DB) van de FVB. Het FVB-bestuur draagt de DB-leden voor. De Algemene Leden Vergadering (ALV) benoemt ze.

In de ALV heeft elke lidvereniging 1 zetel. Bij stemmingen wordt besloten met een gewogen stemverhouding. Deze is gebaseerd op het ledenaantal van de lidverenigingen. Het AB en het DB nemen besluiten in principe op basis van consensus.

Het federatiebeleid wordt vastgesteld in de ALV via beleids- en jaarplannen. Het FVB-bureau bereidt deze plannen voor. Het AB keurt ze goed. De directeur van het FVB-bureau zorgt voor uitvoering van het vastgestelde beleid op basis van de vastgestelde beleids- en jaarplannen. Het bureau zorgt voor de beleidsvoorbereiding, coördinatie en samen met het DB voor de externe vertegenwoordiging van de FVB. Daar waar nodig worden de verenigingen geraadpleegd en worden commissies of werkgroepen ingesteld voor specifieke onderwerpen. De directeur is ambtelijk secretaris van het AB en DB en is aanwezig bij alle vergaderingen van DB en AB.

Samenstelling bestuur

De samenstelling van het Algemeen Bestuur van de FVB zag er in 2017 als volgt uit:

- Voorzitter: Angeline Miedema
- Kennisinnovatie: Huub Notermans (tot en met Q3), Martin Hoogvliet (vanaf Q4)
- Belangenbehartiging: Sander Fauth (tot en met Q2), Terenja Dors (vanaf Q3)
- Namens NVBT: Henk Aartsma
- Namens NVDAT: Renate Hoenselaar
- Namens NVDT: Tamar de Wilde
- Namens NVvMT: Albert Berman
- Namens NVPMT: Maikel Mol
- Namens NVPMT: Dineke Hofmeijer
- Namens NVVS: Marian Veldman

Medewerkers FVB bureau

- Directeur: Irene Rentenaar
- Office manager: Yvonne Heyer
- Secretariaat: Ester Borkent, Anita Heusen en Laura Pattel
- Communicatie: Susanne van der Lugt
- Secretaris project Generieke Module Vaktherapie: Kees van den Bos (tot 1 juli 2017)

In totaal hebben we als bureau 2,9 fte beschikbaar. Hierbij is de tijdelijke secretaris voor het project Generieke Module Vaktherapie niet meegerekend. Laura Pattel is het FVB-bureau komen ondersteunen in 2017. Als uitzendkracht is zij gemiddeld 6 uur per week actief op het bureau. Esmee Hoff is eind 2017 gestart met haar stage op het gebied van communicatie.

Per 1 januari 2017 is de NVVS toegetreden tot de FVB. Ook voor deze vereniging verzorgen we de ledenadministratie (500+ leden) en ondersteunen we de vereniging waar nodig.

Het live gaan van de nieuwe FVB-website fvb.vaktherapie.nl heeft ervoor gezorgd dat alle leden zelf weer bij hun gegevens kunnen. Het is de verantwoordelijkheid van leden om persoonlijke gegevens zoals adres- en factuurgegevens, praktijkgegevens en informatie over werkgever en cao up-to-date te houden. We zullen hierop blijven sturen.

Voor het bureau was De Week van de Vaktherapie een zeer leuk evenement om voor de eerste keer te mogen organiseren en ondersteunen. De afhandeling van de bestellingen van diverse promotieartikelen is verzorgd door het bureau. Daarnaast werden de vaktherapeuten begeleid bij het plaatsen van hun activiteit op de website www.weekvandevaktherapie.nl.

In 2017 vertegenwoordigden we als FVB **3.013** leden. In 2016 waren dit **2.407** leden, in 2015 waren dit **2.429** leden, in 2014 **2.405** en in 2013 **2.401**. De groei in 2017 is voornamelijk te verklaren door de toetreding van de NVVS.

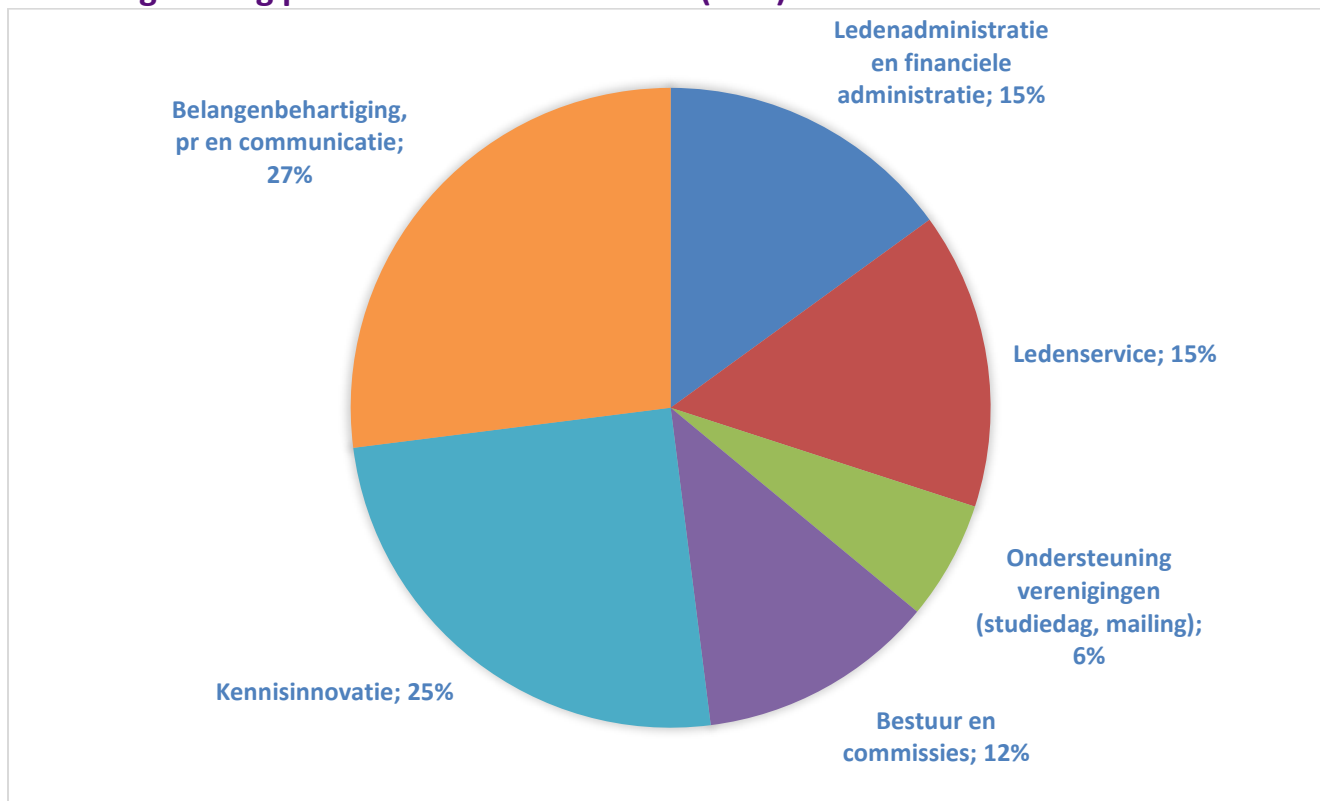
Het gaat hierbij steeds om aantallen die gelden op 1 januari van het betreffende kalenderjaar.

FVB in uren en euro's

De FVB-medewerkers samen vormen in 2017 in totaal 2,78 fte. Dit zijn de medewerkers op het FVB-bureau, exclusief de projectsecretaris.

Het totaal van de begroting voor 2017 bedraagt € 597.790,-. Dit is inclusief de begroting voor het Register Vaktherapie. Dit is € 131,- per gewogen lid. Dit bedrag is als volgt verdeeld over de verschillende activiteiten:

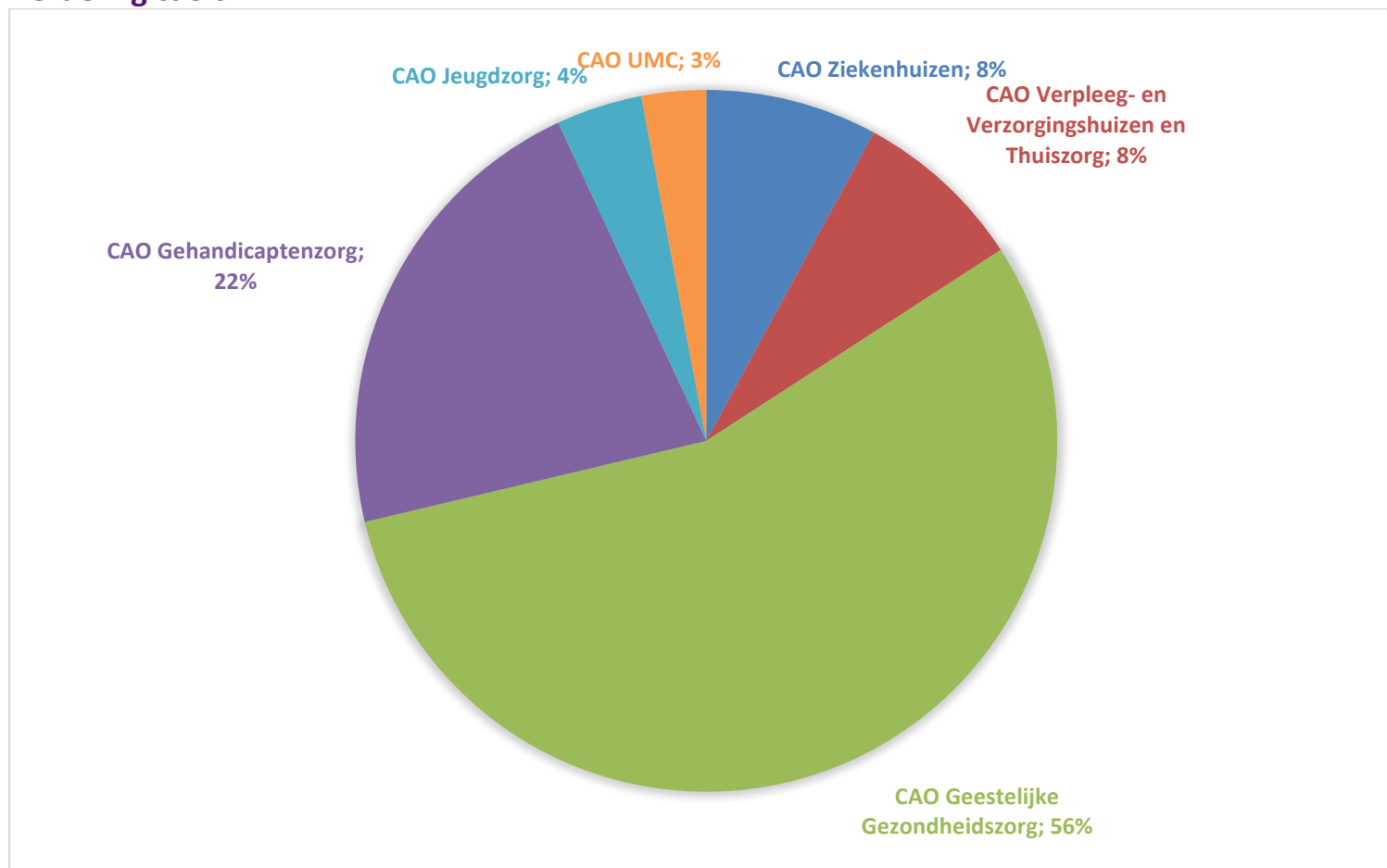
Verdeling bedrag per lid over de activiteiten (in %)

Als FVB betalen we namens de aangesloten beroepsverenigingen een bijdrage aan werknemersorganisatie FBZ voor elk lid dat valt onder een van de genoemde cao's. De FBZ voert de cao-onderhandelingen namens de FVB en onderhandelt ook over het sociaal plan bij reorganisaties.

In totaal gaat het om 1.099 leden en een bedrag van € 19.537,25. Dit komt op € 1,48 per lid per maand.

Verdeling cao's

Samenwerkingsverbanden

Als FVB werken we op verschillende gebieden met diverse partijen samen om zo onze doelen te bereiken. Soms gaat het om tijdelijke samenwerking gerelateerd aan een bepaalde ontwikkeling, soms om langdurige samenwerking. De belangrijkste samenwerkingsverbanden waar we als FVB aan deelnemen zijn de FBZ, het Register Schematherapie, het Landelijk Overleg Opleidingen Vaktherapeutische Beroepen en het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGz.

Federatie Beroepsorganisaties in de Zorg (FBZ)

We zijn lid van de werknemersorganisatie Federatie Beroepsorganisaties in de Zorg (FBZ). De FBZ onderhandelt namens de aangesloten beroepsorganisaties in de zorg voor de cao's Ziekenhuizen, Gehandicaptenzorg, Verpleeg-, verzorgingshuizen en thuiszorg, Geestelijke gezondheidszorg, Jeugdzorg, Gezondheidscentra, Universitaire Medische Centra en Nederlandse Universiteiten. Ook onderhandelt de FBZ over sociale plannen bij reorganisaties. FBZ informeert cao-leden van de bij de FVB aangesloten beroepsverenigingen over de onderhandelingen. Zij mogen ook stemmen over het onderhandelingsresultaat.

Register Schematherapie

Vanaf december 2014 is het Register Schematherapie geopend voor vaktherapeuten. Vaktherapeuten kunnen toetreden onder de titel 'schematherapeutisch werker'. Er is een reglement opgesteld met duidelijke eisen waaraan vaktherapeuten dienen te voldoen op het gebied van cursussen, supervisie en intervisie. Hiernaast is er een 'grandfathering'-regeling opgesteld die het mogelijk maakt om ervaren vaktherapeuten die al ruime ervaring hebben met schematherapie, te laten toetreden.

Landelijk Overleg Opleidingen Vaktherapeutische Beroepen (LOO VTB)

Sinds 2014 maken alle erkende opleidingen vaktherapeutische beroepen (met uitzondering van de VU/PMT) deel uit van het Landelijk Overleg Opleidingen Vaktherapeutische Beroepen (LOO VTB). Ook wij zijn sinds 2014 lid van het LOO VTB.

Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGz

We zijn lid van het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGz, een samenwerkingsverband dat eind 2013 is opgericht. In dit netwerk werken patiënten en naasten, zorgprofessionals, zorgaanbieders en zorgverzekeraars samen in hun streven naar goede, toegankelijke en betaalbare geestelijke gezondheidszorg. Dit gebeurt primair door het ontwikkelen, financieren en begeleiden van kwaliteitsstandaarden.

Fonds Individuele Rechtsbijstand

De verenigingen vullen het fonds voor individuele rechtsbijstand voor leden. Ieder lid heeft recht op 8 gratis adviesuren uit dit fonds. Na 8 uur berekenen we de uren door. Een extern jurist adviseert de leden.

In 2017 hebben in totaal elf leden advies gevraagd over hun werksituatie. In 2016 waren dat tien leden. Negen adviezen zijn in 2017 afgerond, twee dossiers zijn in de afrondende fase.

Twee adviezen hadden betrekking op een reorganisatie en de hieruit voortvloeiende vaststellingsovereenkomsten. In 2016 was dat nog anders. Toen ging het merendeel van de adviezen over een vaststellingsovereenkomst.

De overige vragen waren divers. Leden vroegen om advies met betrekking tot een geschil over het functioneren, over een arbitraire ziekmelding en over de re-integratieverplichtingen van de werkgever. Er waren ook twee financiële geschillen, één over een ten onrechte niet betaalde aanzegvergoeding en een geschil over de uitbetaling van vakantie-uren.

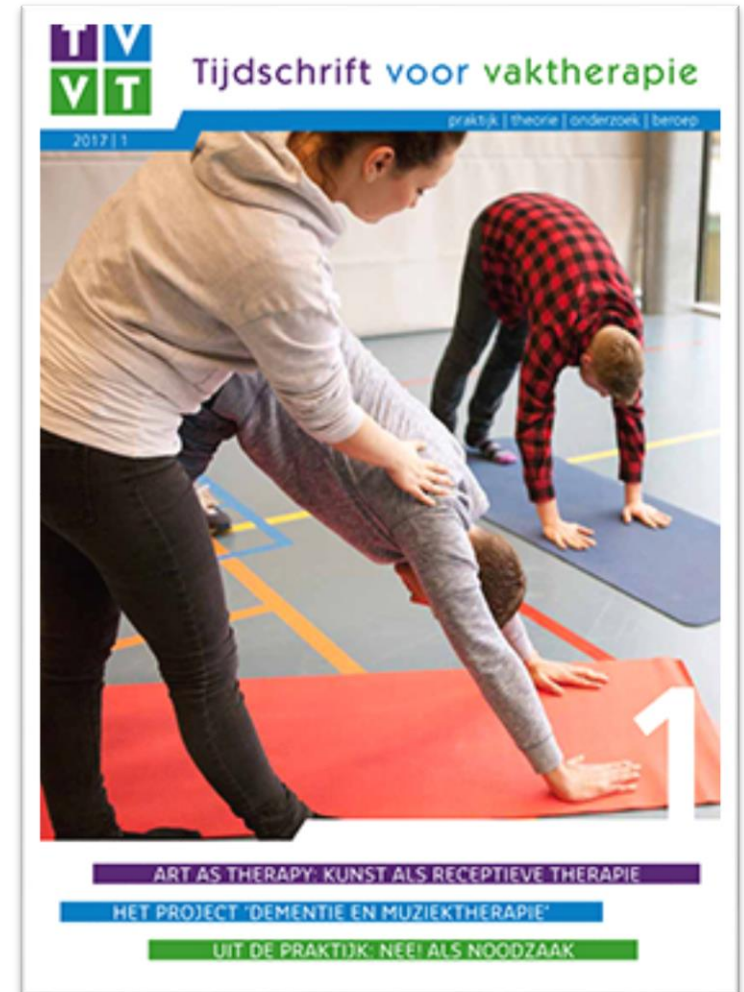
Tijdschrift voor vaktherapie

In 2016 is de restyling van het Tijdschrift voor vaktherapie voorbereid. Vanaf 2017 verschijnt het Tijdschrift voor vaktherapie in de nieuwe vorm: minder zwaar en meer toegankelijk. Het oude format werd steeds meer een keurslijf, in deze nieuwe stijl is er meer flexibiliteit als het gaat om de opmaak en meer ruimte voor beeldmateriaal bij de artikelen. Ook is gestart met 'Artikel uitgelicht' waarbij de redactie elke editie één artikel kiest om breder onder de aandacht te brengen. Dit artikel is voor iedereen gratis te downloaden op de website. Op deze manier draagt het Tijdschrift bij aan het op de kaart zetten van vaktherapie.

De redactie begeleidt de auteur in het hele traject: van idee tot publicatie waarbij het uitgangspunt is te komen tot een goed geschreven artikel van voldoende kwaliteit voor het Tijdschrift van vaktherapie. Voor de redactie is en blijft het een uitdaging een goed en uitgebalanceerd tijdschrift bij de lezers te brengen. Het kritisch bekijken van binnenkomende artikelen en het terugkoppelen van feedback aan de auteurs zijn een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden.

Wat speelde er verder in 2017?

- De redactieraad is verbreed en in 2017 voor het eerst bij elkaar gekomen. De redactieraad vormt een klankbord voor de hoofdredactie.
- Het themanummer van 2017 ging over de kracht van de ervaring, de basis van vaktherapie. Een dik themanummer met maar liefst 72 pagina's.
- Na 11 jaar en 37 columns heeft de redactie afscheid moeten nemen van columnist Albert Berman.
- Er zijn in 2017 in totaal 14 artikelen verschenen waarvan 9 (onderzoeks)artikelen, 4 Uit de Praktijk-artikelen en 1 Gesignaleerd-artikel.
- Daarnaast waren er 8 columns van de vaste columnisten, 4 ingezonden columns voor het themanummer, 3 bijdragen over de Generieke Module Vaktherapie, 4 Trending Topic-artikelen en 2 interviews.
- Bovendien zijn in 2017 in het Tijdschrift voor vaktherapie 9 boeken besproken en 14 publicaties.

Register Vaktherapie

Op 1 januari 2017 waren er 1.593 leden ingeschreven in het Register Vaktherapie. In 2017 waren er 251 nieuwe inschrijvingen. Per 1 jan 2017 is het Register Speltherapie opgeheven en zijn 255 speltherapeuten overgestapt naar het Register Vaktherapie.

De Registratiecommissie heeft in 2017 4 keer vergaderd. In 2017 zijn naast het behandelen van bezwaren, de volgende punten aan de orde geweest.

- Diverse uitvoeringspunten met betrekking tot de regeling voor de overgang van de speltherapeuten naar het Register Vaktherapie
- Erkenning aspirant LVSC geregistreerde supervisors
- Nieuwsbrieven Register Vaktherapie
- Resultaten steekproef 2017
- Voorbereiding Evaluatie Register Vaktherapie 2018/2019

In 2017 zijn door de Accreditatiecommissie behandeld:

- 807 aanvragen voor accreditatie van scholing
- 101 aanvragen voor accreditatie profilering en
- 146 aanvragen voor accreditatie intervisie

In 2017 zijn door de Beoordelingscommissie behandeld:

- 57 aanvragen voor uitstel en
- 15 aanvragen accreditatie van supervisors

In 2017 zijn door de Registratiecommissie behandeld

- 20 bezwaren tegen besluiten van de Accreditatiecommissie of Beoordelingscommissie

In 2017 is geen beroep aangetekend tegen uitspraken op bezwaren door de Registratiecommissie.

Samenstelling Registratiecommissie

- Beate Harmeling (voorzitter, tevens voorzitter Beoordelingscommissie), tot Q3
- Carola van 't Hof (penningmeester), tot Q4
- Yara Arnoldussen (voorzitter accreditatiecommissie), tot Q3
- Lineke de Vries (voorzitter accreditatiecommissie), vanaf Q3
- Lily Musters (voorzitter beoordelingscommissie), vanaf Q3
- Berdine Boone (lid)
- Giselle Mols (lid)
- Romanie Bosman (lid)
- Irene Rentenaar (ambtelijk secretaris)

De Registratiecommissie wordt ondersteund door de **Beoordelingscommissie**

- Beate Harmelink (voorzitter), tot Q3
- Ellen Seiger (lid)
- Lily Musters (voorzitter), vanaf Q3
- Lineke de Vries (lid)
- Rosanne van Alphen (lid), vanaf Q3
- Yvonne de Hoog (lid)

Accreditatiecommissie

- Yara Arnoldussen (voorzitter), tot Q3
- Lineke de Vries (voorzitter), vanaf Q3
- Els Peerenboom (lid)
- Lot Bakker (lid)
- Marja Koenen (lid)
- Rosicler Taffari (lid)

Visitatie

Zorgverzekeraars stellen voorwaarden aan beroepsgroepen waarvan zij zorg vergoeden vanuit de aanvullende verzekering, dus ook aan vaktherapeuten. Een van de voorwaarden is dat de beroepsvereniging een programma van praktijkvisitatie heeft waarin gecontroleerd wordt of de praktijk voldoet aan de wettelijke eisen voor praktijkvoering. Naast wettelijke eisen moet je als vrijgevestigde vaktherapeut ook voldoen aan de eisen voor praktijkvoering zoals de consumenten- en patiëntenorganisaties deze hebben vastgesteld. Deze eisen hebben we als FVB vastgelegd in de Richtlijnen voor de Vrijgevestigde Vaktherapeut.

Met het visitatieprogramma bieden we leden de gelegenheid om te voldoen aan de eisen van zorgverzekeraars. We organiseren deze visitatie met een onafhankelijke partij. Leden zijn niet verplicht om aan het visitatieprogramma deel te nemen.

Nadat het jaar 2016 is gebruikt om de visitatieprocedure te evalueren, was de uitkomst hiervan reden om in 2017 over te stappen naar een ander extern visitatiebureau. Dit is geworden Visie-tatie. Inmiddels heeft Visie-tatie de eerste 35 visitaties uitgevoerd.

De commissie is in 2017 aangevuld met Jolanda van der Velde-Smit (NVBT). Markov de Weijer (NVPMKT) en Miriam Bruin (NVPMT) hebben de commissie Visitatie verlaten eind 2017. Dit betekent dat er vacatures zijn in 2018.

Hoogtepunten in 2017

Publieke website www.vaktherapie.nl online

De publieke website over vaktherapie is in juli 2017 online gegaan. Deze website is bedoeld voor (toekomstige) cliënten, hun omgeving, verwijzers, zorgverzekeraars en inkopers bij gemeenten. Het is een belangrijk middel om vaktherapie op de kaart te zetten. Op deze site zijn tientallen 'aandoeningen' te vinden waarbij we aangeven wat vaktherapie in dat geval kan betekenen en hoe een behandeltraject er uit ziet. Ook kunnen mensen hier een vaktherapeut in de buurt zoeken en informatie over vergoedingen vinden. Natuurlijk ontbreekt informatie over vaktherapie en de verschillende disciplines niet.

Q Zoeken [volg ons](#) [voor Vaktherapeuten >](#)

Beeldende therapie

"Door het te schilderen, kon ik voelen wat ik had meegemaakt. Ik kon het een plek geven en er meer afstand van nemen." Marianne, 33 jaar (getraumatiseerd)

Vaktherapieën hebben effect bij

- Omgaan met stemming en emotie
- Ingrijpende levensgebeurtenissen
- Eetstoornissen
- Verslaving
- Negatief zelfbeeld en gedrag
- Autisme en ADHD
- Psychische problematiek
- Dementie, Parkinson en Korsakov
- Omgaan met chronische klachten
- Omgaan met beperking of handicap

Welkom op de website over vaktherapie

Vaktherapie is een vorm van therapie die u als cliënt vooral laat doen en ervaren. Hiervoor zet de behandelaar bepaalde werkvormen, materialen en technieken in. Door te doen en ervaren komt de (onderliggende) problematiek naar voren. Het handelen en het doen zorgen voor ervaringen die een positief effect hebben op deze problematiek. De ervaringen die u als cliënt opdoet in vaktherapie, geven nieuwe vaardigheden en inzichten. Deze kunt u praktisch toepassen in het dagelijks leven. Het kan hierbij gaan om vaardigheden op lichamelijk, emotioneel, sociaal of cognitief gebied.

Vaktherapie is de overkoepelende naam voor beeldende therapie, danstherapie, dramatherapie, muziektherapie, psychomotorische kindtherapie, psychomotorische therapie en speltherapie.

Vaktherapeuten staan voor kwaliteit

Beeldende therapie

Danstherapie

Dramatherapie

Muziektherapie

Psychomotorische kindtherapie

Psychomotorische therapie

Speltherapie

Vaktherapeuten bij u in de buurt

Plaats/postcode

Soort therapie

Beeldende Therapie

Zoeken

Overweeg je/ben je in behandeling bij een instelling, dan kan je vragen naar vaktherapie >

Generieke Module Vaktherapie klaar

Op 30 november 2017 is de Generieke Module Vaktherapie gepresenteerd tijdens het festival '4 jaar Kwaliteitsontwikkeling GGz'. Voor elke vaktherapeut een belangrijk moment. Met deze module komt niet alleen informatie beschikbaar voor cliënten en hun naasten, maar ook voor zorgprofessionals en inkopers van vaktherapie. Daarnaast is de Generieke Module Vaktherapie een belangrijke bouwsteen die kan worden ingevoerd in diverse zorgstandaarden voor psychische stoornissen.

Met de Generieke Module Vaktherapie kunnen we onduidelijkheden die leven rond vaktherapie ophelderen. Vaak is bijvoorbeeld niet duidelijk welke interventies er precies onder vaktherapie vallen en bij welke stoornis of klacht deze worden toegepast. Ook is vaak onduidelijk wat de te verwachten resultaten zijn en wat de vergoedingsmogelijkheden zijn.

De generieke module vaktherapie zal met ingang van 2018 worden doorontwikkeld met een onderhoudsplan en een implementatieplan, waarbij ook een projectcoördinator GMVT zal worden aangesteld. Tevens zal er aandacht zijn voor scholing in het werken met de GMVT en voor het publiceren van artikelen over de GMVT en de transdiagnostische factoren. De uitwisseling tussen werkveld (vaktherapeuten, beroepsverenigingen) en wetenschap (onderzoekers, lectoraten) zal er voor zorgen dat de transdiagnostische factoren uit de GMVT waar nodig door voortschrijdend inzicht aangepast of aangescherpt worden.

De volgende personen waren betrokken bij de ontwikkeling van de GMVT

- René Benneker, onafhankelijk voorzitter
- Luuk Sietsma, projectleider
- Kees van den Bos, projectsecretaris en schrijver

Leden:

- Dwayne Meijnckens, MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid
- Monique Wilmer, MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid
- Sylvie Stappenbelt, Nederlands Instituut Psychologen
- Sjaak Verduin (CZ) namens Zorgverzekeraars Nederland
- Yvette Nijland Verpleegkundige en Verzorgende Nederland
- Chris Raaijmakers, vaktherapeutisch professional
- Karin Hilderink, Federatie Vaktherapeutisch Beroepen
- Jooske van Busschbach, Lectoraat Beweging, Gezondheid en Welzijn, Windesheim, Zwolle
- Susan van Hooren, Lectoraat Coöperatie Kennisontwikkeling Vaktherapie

Eerste Week van de Vaktherapie

Van maandag 2 tot en met zondag 8 oktober 2017 heeft de eerste Week van de vaktherapie plaats gevonden. In deze jaarlijks terugkerende week willen we vaktherapie op de kaart zetten. Dit doen we samen met alle vaktherapeuten in Nederland. Als FVB faciliteren we de leden om een eigen activiteit te kunnen organiseren tijdens deze week. Dit kan van alles zijn: dagelijkse Facebook-berichten met ervaringsverhalen van cliënten, een workshop voor verwijzers, een lezing over autisme, faalangst of ADHD voor ouders of een open dag van de instelling of praktijk.

De website www.weekvande vaktherapie.nl is in de zomer van 2017 de lucht ingegaan. Hier is de agenda te vinden met alle activiteiten die tijdens de Week van de Vaktherapie door het hele land plaatsvinden. Geïnteresseerden kunnen zoeken wat er in de buurt te doen is. Het promotiemateriaal bestond uit posters en kaarten met de aankondiging en buttons met 'ik ben vaktherapeut'. Dit materiaal is met het Tijdschrift voor vaktherapie meegezonden zodat elke vaktherapeut een setje had en werd geënthousiasmeerd om aan de slag te gaan. Ter ondersteuning hebben we via de website tal van praktische ondersteuning geboden zoals downloads van het logo, een standaard PowerPoint-presentatie, een voorbeeld persbericht en uitnodiging en een draaiboek. Daarnaast konden leden hier een inspiratieboekje en praktische tips vinden.

De eerste Week van de Vaktherapie was een succes en zeker voor herhaling vatbaar. In 2018 zal de Week van de Vaktherapie niet meer plaatsvinden in de eerste week van oktober, maar in de week van 15 november zodat de Dag van de Muziektherapie in de Week van de Vaktherapie valt.

Intentieverklaring NVKT en FVB

In 2016 hebben we als FVB de opleiding Kunstzinnige Therapie (differentiaties beeldend, muziek en spraak&drama) van de Hogeschool Leiden opgenomen in de lijst van FVB-erkende opleidingen. Met deze erkenning kunnen afgestudeerden van de deze opleiding niet alleen lid worden van de Nederlandse Vereniging voor Kunstzinnige Therapie, maar ook van de bij de FVB aangesloten beroepsverenigingen NVBT, NVvMT en NVDT. Verder gaat de opleiding Kunstzinnige Therapie samen met de opleidingen Creatieve Therapie per september 2018 Vaktherapie heten.

Beide punten waren aanleiding voor ons en de NVKT om te onderzoeken op welke wijze FVB en NVKT in de toekomst nader kunnen samenwerken. Hiertoe is in september 2017 door beide besturen een intentieverklaring ondertekent.

Voor het onderzoek gelden de volgende uitgangspunten:

1. NVKT-leden zijn in de toekomst lid van de NVBT, NVvMT of NVDT en
2. het blijft voor leden die aan de Hogeschool Leiden zijn opgeleid mogelijk kenbaar te maken dat zij gespecialiseerd zijn in de antroposofische gezondheidszorg.

Vaktherapie staat onder druk. Om een stem te laten horen of een vuist te kunnen maken is het fijn om meer leden te vertegenwoordigen. Wat ons betreft is het opnemen van de NVKT-leden dan ook een goede stap.

Presentatie van de Strategische Onderzoeksagenda

In 2016 hebben we als FVB een projectgroep ingesteld met de opdracht om een strategische onderzoeksagenda op te stellen. De onderzoeksagenda is in eerste instantie gericht op de korte termijn tot en met 2020, op de geneeskundige GGZ (volwassenen) en op de vaktherapeutische beroepen beeldende therapie, danstherapie, dramatherapie, muziektherapie en psychomotorische therapie. De Strategische Onderzoeksagenda heeft tot doel de krachten te bundelen in het vaktherapeutisch onderzoek en samenhang te faciliteren. Daarnaast moet de onderzoeksagenda zichtbaar maken waar de lacunes en vooral ook de kansen liggen. Op deze manier stimuleert de agenda de wetenschappelijke ontwikkelingen in de vaktherapie.

Dinsdag 3 oktober 2017 heeft Angeline Miedema, onze bestuursvoorzitter, de Strategische Onderzoeksagenda voor de Vaktherapeutische Beroepen in ontvangst genomen. De voorzitter van de projectgroep Onderzoeksagenda, René Benneker, bood deze aan.

De drie hoofdlijnen van de agenda zijn wetenschappelijk onderzoek naar:

1. de effecten van vaktherapeutische interventies (reviews, meta-analyses en effectstudies),
2. werkingsmechanismen en werkzame elementen van vaktherapeutische technieken en interventies en
3. de betekenis van vaktherapeutische interventies volgens patiënten, naasten en zorgprofessionals.

Per hoofdlijn worden concrete doelen beschreven die in 2020 gerealiseerd moeten zijn. Hiermee gaan we als FVB aan de slag in samenwerking met het werkveld, lectoraten, hogescholen, universiteiten en kennisinstituten.

Vaktherapie in diverse zorgstandaarden en databanken opgenomen

De eerste zorgstandaarden en generieke modules voor professionals in de geestelijke gezondheidszorg zijn in 2017 beschikbaar gekomen. Beschreven wordt wat goede zorg inhoudt voor mensen met psychische aandoeningen. De standaarden zijn het resultaat van wat vier jaar geleden is opgestart in het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGz (NKO). Dit is een samenwerkingsverband van professionals, patiënten- en naastenvertegenwoordigers, zorgverzekeraars en aanbieders in de brede geestelijke gezondheidszorg.

Namens de FVB hebben vaktherapeuten geparticipeerd in de totstandkoming van een aantal van de zorgstandaarden en generieke modules die in 2017 beschikbaar zijn gekomen. Op deze manier heeft vaktherapie hierin een plek gekregen. Het gaat om

- Zorgstandaard Autisme Spectrum Stoornissen
- Zorgstandaard Bipolaire stoornissen
- Zorgstandaard Eetstoornissen
- Zorgstandaard Persoonlijkheidsstoornissen
- Zorgstandaard Problematisch alcoholgebruik en alcoholverslaving
- Zorgstandaard Psychose
- Generieke module Psychische stoornissen en Zwakbegaafdheid (ZB) of Lichte Verstandelijke Beperking (LVB)

De standaarden beschrijven vanuit het perspectief van patiënten en naasten wat onder goed professioneel handelen wordt verstaan. Ze bieden handvatten voor professionals om matched care en gepersonaliseerde zorg te kunnen leveren. Mede op basis van de standaard bepalen professionals samen met patiënten (en diens naasten) wat de gewenste uitkomsten van zorg zijn en welke behandel- en ondersteuningsopties daarbij passend zijn.

Professionals, patiënten en naasten, aanbieders en financiers hebben de zorgstandaarden en generieke modules gezamenlijk ontwikkeld. De meest actuele kennis vormt het uitgangspunt: kennis gebaseerd op de resultaten van wetenschappelijk onderzoek, praktijkkennis en de voorkeuren van patiënten en naasten.

Niet alleen in zorgstandaarden en generieke modules heeft vaktherapie een plek gekregen in 2017. Ook in databanken. Een voorbeeld hiervan is het landelijk overzicht met preventieve interventies gericht op het versterken van veerkracht en het voorkomen van psychische problemen die vluchtelingen, asielzoekers en statushouders kunnen ervaren. Ook vaktherapeutische interventies zijn hierin opgenomen. COA, Arts en Zorg, gemeenten, GGD en andere zorgpartijen gebruiken dit overzicht voor de inzet en de inkoop van preventieve interventies. Een goede manier dus om in beeld te komen bij relevante partijen.

Goedkeuring naams- wijziging opleidingen Creatieve en Kunstzinnige Therapie naar Vaktherapie

De hogescholen Stenden, Zuyd, HAN, HU en Leiden wijzigen de naam van de opleidingen Creatieve Therapie en Kunstzinnige Therapie naar Vaktherapie. Als FVB maken we ons al vanaf onze oprichting sterk voor eenduidige benaming. Wij zijn dan ook blij dat de NVAO de naamswijziging van de opleidingen Creatieve Therapie en Kunstzinnige Therapie heeft goedgekeurd eind 2017. Uiteraard blijven de opleidingen op de diploma's de afzonderlijke discipline waarin men afstudeert ook vermelden. Vanaf september 2018 gaan de opleidingen over op de nieuw benaming.

Commissies

Commissie Sociaal Beleid

De commissie Sociaal Beleid richt zich hoofdzakelijk op vragen die komen vanuit leden over de FWG 3.0. Deze functiewaardering in de gezondheidszorg is een manier om functies te beschrijven in schalen en daar vervolgens een waardering aan te verbinden. Deze waardering vertaalt zich in een inkomen dat vastgelegd is in de betreffende cao's.

De meeste functies zijn beschreven. Door functies opnieuw te beschrijven, probeert men soms de kosten te verlagen. De commissie Sociaal Beleid kan met leden meekijken naar de te nemen stappen van beschrijving tot waardering. Het eerste advies is altijd om te zorgen voor een goed passende beschrijving, want daaruit volgt de waardering. Het afgelopen jaar zijn er 5 vaktherapeuten geweest die hier gebruik van hebben gemaakt. Eenmaal is er geadviseerd in een kwestie rondom boventalligheid.

Daarnaast is de voorzitter van de Commissie Sociaal Beleid plaatsvervangend lid van de Algemene Vergadering van de FBZ (Federatie Beroepsorganisaties in de Gezondheidszorg), de cao-onderhandelaar voor de bij de FVB aangesloten verenigingen. Vanuit die taak heeft de Commissie Sociaal Beleid onder andere input geleverd voor het arbeidsmarktvoorwaardebeleid FBZ 2017.

De Commissie bestond in 2017 uit 2 leden:

- Henk Aartsma (NVBT), voorzitter
- Franziska Muller (NVvMT)

Commissie Richtlijnen

De Commissie Richtlijnen heeft als taak vaktherapeutische evidentie te verzamelen, te beoordelen en te beschrijven conform EBRO-standaarden. De groep bestaat uit in onderzoek geschoolde vaktherapeuten uit het werkveld en van de opleidingen. Het doel is evidentie beschikbaar te stellen aan het werkveld. Deze evidentie kan ingezet worden voor bijvoorbeeld het onderbouwen van producten en modules en bij de ontwikkeling van zorgstandaarden en generieke modules.

De evidentie wordt gepubliceerd op de FVB-site zodat deze voor iedereen toegankelijk is. Daarnaast wordt de evidentie opgenomen in de matrix-vaktherapie. Deze matrix maakt inzichtelijk waar leemtes in het vaktherapeutisch onderzoek zijn en (vervolg)onderzoek geïnitieerd moet worden. De commissie werkt in principe pro-actief, maar zal daar waar de maatschappelijke ontwikkelingen dat vragen, reactief evidentie verzamelen.

De commissie wordt ondersteund door de lectoren Susan van Hooren, lectoraat KenVak (Hogeschool Zuyd), Joeske van Busschbach, lectoraat Beweging, Gezondheid en Welzijn (Hogeschool Windesheim) en Marinus Spreen, lectoraat Social Works and Arts Therapies (Stenden Hogeschool). De commissies Onderzoek van de lidverenigingen ondersteunen de commissie Richtlijnen.

De Commissie Richtlijnen heeft in 2017 drie keer vergaderd. Daarnaast organiseerde de commissie in juni 2017 een training in het beoordelen van onderzoek via Grade. De Commissie heeft in 2017 gewerkt aan een publicatie Effectiviteit vaktherapeutische beroepen in de behandeling van cliënten met een persoonlijkheidsstoornis. Verder is er in augustus 2017 door een informatiespecialist van de HAN een literatuursearch uitgevoerd voor angststoornissen en vaktherapie. De commissieleden evalueren de opgeleverde informatie. Tenslotte hebben de commissieleden de vertegenwoordigers van de FVB in de diverse projecten van het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGZ ondersteund.

Samenstelling Commissie Richtlijnen

- Annemiek Vink (onafhankelijk voorzitter)

Namens de opleidingen:

- Sonja Aalbers (MT/Stenden)
- Liesbeth Doomen (DT/HAN)
- Simone Kleinlooh (DAT/Codarts)
- Barbara van de Loo (BT/Hogeschool Leiden)

Namens de verenigingen:

- Martina de Witte (MT)
- Myra Vojtechovsky (DT)
- Isabelle Dierckx (BT)
- Mirjam de Graaf (PMT)

Commissie Product- en Module Ontwikkeling (CPMO)

De Commissie Product- en Module Ontwikkeling (CPMO) ontwikkelt visie en beleid betreffende vaktherapeutische interventiebeschrijvingen. Dit doet de commissie in het kader van kennisontwikkeling en positionering van de vaktherapeutische beroepen. CPMO biedt ondersteuning en adviseert bij het ontwikkelen en beschrijven van vaktherapeutische interventies (producten en modules).

In 2017 heeft CPMO diverse schrijftrainingen, workshops en lezingen verzorgd, in veel gevallen in samenwerking met de beroepsverenigingen. Zo worden de NVDT, de NVBT en de NVDAT ondersteund bij de start van meerdere schrijfgroepen, waarbij aan de hand van de nieuwe Handleiding Interventiebeschrijvingen vaktherapeutische beroepen (2016) en de bijbehorende werkbladen vaktherapeuten getraind worden in het beschrijven van interventies.

Eind 2017 zijn er 27 interventies in proces (3 dans, 1 PMKT, 7 beeldend, 10 drama, 2 muziek, 3 PMT, 1 vaktherapie-breed), waarvan 13 in de vorm van een module. In 2017 zijn drie interventies geaccordeerd en gepubliceerd op de website (1 beeldend, 2 PMT).

Heuglijk feit is dat de site www.databankvaktherapie.nl in 2017 operationeel is geworden. Deze site dient in de eerste plaats de toegankelijkheid van vaktherapeutische interventiebeschrijvingen, geaccordeerd en gepubliceerd door de CPMO/FVB. Interventies worden hiermee ook toegankelijk voor niet-vakgenoten zoals verwijzers, managers en beleidsmakers. Een niet onbelangrijke rol is weggelegd voor de interventiebeschrijving in het informeren van cliënten in het proces van *shared decision making*. Met de site (met ondersteuning van een webredacteur) is het mogelijk om de geaccordeerde interventies en informatie uit de CPMO actueel te houden. Vanaf de site is het mogelijk om een interventie rechtstreeks in te dienen bij de CPMO.

De CPMO ondersteunt het traject van doorontwikkeling van interventies vaktherapie. Najaar 2017 startte de FVB het traject van doorontwikkeling aansluitend op de in de 'Strategische onderzoeksagenda voor de vaktherapeutische beroepen' beschreven onderzoekslijnen waarbij het gaat om de effecten van vaktherapeutische interventies die gericht zijn op een specifieke doelgroep en/of problematiek. Op basis van goede beschrijvingen zijn interventies in de toekomst op effectiviteit te onderzoeken. Een van de hierop aansluitende doelen binnen Kennisinnovatie van de FVB is de doorontwikkeling van producten vaktherapie naar

Samenstelling CPMO

- Elly Pijnacker (namens de NVPMT),
- Gemmy Willemars (namens de NVBT),
- Anke Michiels (namens de NVDAT),
- Marije Schoenmaker, secretaris (namens de NVVS) en
- Rix van der Beek, voorzitter (namens de NVvMT).

modulen vaktherapie. Met het doorontwikkelen van productbeschrijvingen wordt in dit geval de stap bedoeld waarin interventies die in de praktijk hun waarde hebben bewezen en inmiddels zijn beschreven in de vorm van een product en gepubliceerd zijn bij de FVB/CPMO, vanuit productvorm verder worden ontwikkeld tot een beschreven consensus based modulevorm.

Er zijn vacatures voor de NVDT en de NVPMT. In 2017 beëindigen Tom Abrahams (NVvMT) en Job Cornelissen (NVDAT) hun werkzaamheden als commissielid. Tom blijft werkzaam voor de website Databank Vaktherapie als web-redacteur en Job blijft in de feedbackcirkel van de CPMO participeren. De feedbackcirkel bestaat uit 9 actieve vaktherapeuten en werkt als krachtige ondersteuning bij de feedbackrondes op de interventies die in proces naar accordering en publicatie zijn bij de CPMO. De leden van de feedbackcirkel volgden in 2017 één ondersteunende training. De CPMO zoekt actief naar commissieleden en leden voor de feedbackcirkel. Dit vanwege de toestroom van interventiebeschrijvingen ter feedback en accordering en daarmee een toename aan druk op de feedbackleden. Daarnaast draagt de CPMO de zorg voor kennisborging op het gebied van interventiebeschrijvingen vaktherapie.

De CPMO heeft deelgenomen aan de studiedag GRADEpro.

Commissie Vrijgevestigde Vaktherapeuten

In 2017 heeft de Commissie VVT twee nieuwe commissieleden mogen verwelkomen: Linda van Dijk (PMT) en Inge van der Plas (Spel) hebben het team versterkt. Ellen Meijers (Drama) neemt ad interim deel aan vergaderingen tot er vanuit Drama ook iemand gevonden is die zitting kan nemen in de commissie. Er zijn twee studiedagen gehouden in 2017: een studiedag gericht op startende ondernemers en een studiedag gericht op contacten en contractering door gemeenten. Beide studiedagen zijn zeer druk bezocht. Om de communicatie met VVT-ers en tussen VVT-ers onderling te bevorderen, is een Facebook-pagina opgericht waar binnen korte tijd al 700 leden zich voor hebben aangemeld.

Ten aanzien van onderzoek is er actie ondernomen om meer cliënttevredenheids-onderzoeken terug te krijgen van cliënten na afloop van hun therapietraject. Het digitale formulier is aangepast. Zowel de cliënt als zijn vertegenwoordiger kan het invullen. Het pilot onderzoek 'meten in de praktijk', opgezet door Trudie Op Den Buys en Sytze Kalisvaart en waar de commissie VVT bij betrokken is geweest, is afgerond. VVT-ers die werken met volwassenen kunnen nu ook meedoen in onderzoek.

In twee opleidingen hebben commissieleden studenten scholing gegeven op het gebied van het vrijgevestigd uitoefenen van je beroep. De commissie heeft meegedacht in de opzet van de enquête naar doelgroepen en vergoedingen van verschillende VVT-ers. Tot slot is onderzoek gedaan naar het mogelijke belang van het verkrijgen van een keurmerk voor een eigen praktijk vaktherapie. Dit zal in 2018 een vervolg krijgen.

FVB Kennisnetwerken

FVB Kennisnetwerk Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)

Het FVB Kennisnetwerk Autisme Spectrum Stoornissen is een multidisciplinair kennisnetwerk. Het kennisnetwerk verenigt vaktherapeuten die werken met deze doelgroep. Het netwerk beoogt het verenigen van deze vaktherapeuten ten behoeve van kennisuitwisseling, netwerken, promoten van ons vak en onderzoek. In 2017 heeft het netwerk zich met het volgende beziggehouden:

Terugkoppeling resultaten studiedag 2016 naar bezoekers

Het kernteam heeft in januari 2017 aan alle bezoekers van de studiedag een terugkoppeling gegeven van de resultaten van de studiedag. Dit document is in bezit van het kernteam en toont:

- Wat zijn de kenmerken van de doelgroep? Onderverdeeld in kinderen, jongeren en volwassenen en LVB en normaal/hoog begaafd
- Wat speelt er qua problematiek (indicatie)? Ingedeeld volgens DSM5
- Wat werkt er? Houding gespecificeerd per doelgroep en interventies gespecificeerd per doelgroep
- Waar (waar werkt het op? gedrag, gevoel, etc.)
- Wanneer (wanneer werkt vaktherapie?)
- Hoe werken we specifiek met ons medium?
- Wat is de therapeutische houding?

Zorgstandaard ASS

In maart 2017 heeft het kernteam kritisch gekeken en haar feedback gegeven op het concept van de zorgstandaard ASS.

Samenwerken

We wilden meer aandacht besteden aan het samenwerken met de vaktherapeutische verenigingen en de kennisinnovatoren van de verenigingen. Door de muziek-, drama- en beeldend therapeuten van het kennisnetwerk is contact gelegd met de verenigingen. Helaas was er veel onduidelijkheid over het bestaan van het FVB Kennisnetwerk en verliep de communicatie gebrekkig. Er wordt gekeken op welke manier het kennisnetwerk voortgang zal krijgen.

Samenstelling FVB Kennisnetwerk ASS

- Sabien Vermeulen, dramatherapeut Eduvier
- Anita van den Brand, beeldend therapeut in eigen praktijk
- Hanneke van Helvoort, beeldend therapeut in eigen praktijk
- Arjan Herstel, muziek- en dramatherapeut Eduvier
- Sanne Marsé, beeldend therapeut in eigen praktijk

FVB Kennisnetwerk Forensische Vaktherapie

Het FVB Kennisnetwerk Forensische vaktherapie verenigt zoveel mogelijk vaktherapeuten uit het forensisch en justitieel werkveld. Het netwerk ondersteunt en geeft richting aan voortdurende kwaliteitsbevordering van de beroepsuitoefening door middel van expertise-uitwisseling.

Het FVB Kennisnetwerk Forensische Vaktherapie heeft zichzelf ook in 2017 het doel gesteld om netwerkleden bij elkaar te brengen om kennis met elkaar te delen en met elkaar in contact te komen. Er is een studiedag georganiseerd waarbij vaktherapeuten die werkzaam zijn in de forensische zorg in grote getale bij elkaar kwamen. Het thema van de studiedag was 'Van Macho naar Kwacho'. FPC de Rooyse Wissel was de gastinstelling en de vaktherapeuten die daar werkzaam zijn, hebben met veel gastvrijheid en een strakke organisatie een mooie dag aangeboden aan de vaktherapeuten in het forensische werkveld.

The poster features a black and white photograph of a man with a beard and long hair, wearing a necklace and having star tattoos on his chest. He is blowing bubbles. The background is dark with several bubbles floating around him.

NETWERKDAG
FORENSISCHE VAKTHERAPEUTEN

*van
Macho
naar
Kwacho*

"Macho"; is Spaans voor "mannelijk" (dat wil zeggen een dier/mens van het mannelijk geslacht), maar verwijst in het Nederlands naar een man die zich overdreven mannelijk gedraagt en zijn moed, fysieke mannelijkheid, smaak voor vrouwen en agressiviteit tentoonspreidt".

"De macho" komen we vaak tegen tijdens onze behandeling. Deze patiënten laten niet snel hun kwetsbaarheid zien, want dat is voor kwacho's (kwetsbare macho's). Hoe kunnen wij binnen de forensische behandeling "de macho" helpen om in contact te komen met zijn kwetsbare kanten? Samengevat; hoe helpen we een macho een kwacho te worden?

14 november 2017
9.30-16.30 uur

**DE
ROOYSE
WISSEL**

De inschrijving loopt via de FVB

FVB Kennisnetwerk Affectregulerende Vaktherapie

In het belang van vaktherapeutische evidentie is het nodig dat vaktherapeutische interventies goed beschreven, goed onderbouwd en op effectiviteit onderzocht worden. Deze gedachte vormt de motor voor de activiteiten van het FVB Kennisnetwerk Affectregulerende Vaktherapie (ArVT). Het Kennisnetwerk werd in 2017 gedragen door een kerngroep van 5 leden: Wijntje van der Ende, Sanne van der Vlugt, Patricia Tel-Vos, Corine Smelt en Leanne Nieuwenhuis. In 12 overleggen droegen zij gezamenlijk zorg voor de volgende activiteiten:

Het verder beschrijven van de interventie ArVT

2017 stond in het teken van het transdiagnostisch en discipline-overstijgend beschrijven van de ArVT. Er wordt geschreven volgens het Handboek Interventiebeschrijvingen dat het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) voorschrijft. Het Kennisnetwerk werd ondersteund door Winneke Rauh en Ine van de Velde om te komen tot consensus over interventietechnieken en formuleringen. Het streven was in november 2017 te kunnen aanmelden voor indiening in de landelijke databank effectieve jeugd-interventies. Helaas kost het meer tijd een gedegen en goed onderbouwde beschrijving te maken die ook praktisch bruikbaar is voor vaktherapeuten. Dus: dit wordt vervolgd in 2018!

Enthousiast geworden dramatherapeuten en (ex-)studentonderzoekers Lieke Kuil, Melissa van den Ham en Rianne de Koning zijn in 2017 gestart met het schrijven van de module Affectregulerende Dramatherapie bij kinderen van 4 tot 12 jaar met gehechtheidsproblemen. Zij laten zich begeleiden door het CPMO, net als in 2016 is gebeurd bij de eerste gehechtheidsmodule ArVT. Het Kennisnetwerk en dramatherapeuten die de ArVT-training deden, zullen betrokken worden in de laatste feedbackrondes.

Eind 2017 hebben zich na werving door het Kennisnetwerk 2 PMT-schrijvers gemeld, Lily Musters en Manon Gervink. Ook zij schrijven eerst de ArVT-PMT voor kinderen met gehechtheidsproblemen voor in de databank van de FVB.

Beide initiatieven zijn ondersteunend voor de ArVT en werken onderbouwend voor het schrijven van het Handboek.

Het geven van trainingen

De driedaagse trainingen ArVT voor vaktherapeuten zijn in 2017 voortgezet. Het trainingsbureau ROER werd opgericht door Sanne van der Vlugt en Leanne Nieuwenhuis en ontwikkelde naast de training en methodepresentatie ArVT ook een methode-presentatie en training ArB (Affectregulerend Bejegenen).

Inmiddels zijn er voldoende ArVT getrainde vaktherapeuten voor het onderzoek naar affectregulatie middels vaktherapie. In 2017 hebben 69 vaktherapeuten de training gevolgd. Er zijn nieuwe ArVT-intervisiegroepen door het land opgestart om het geleerde uit de training in de praktijk te bestendigen. De begeleide ArVT-intervisies vonden 6 keer plaats.

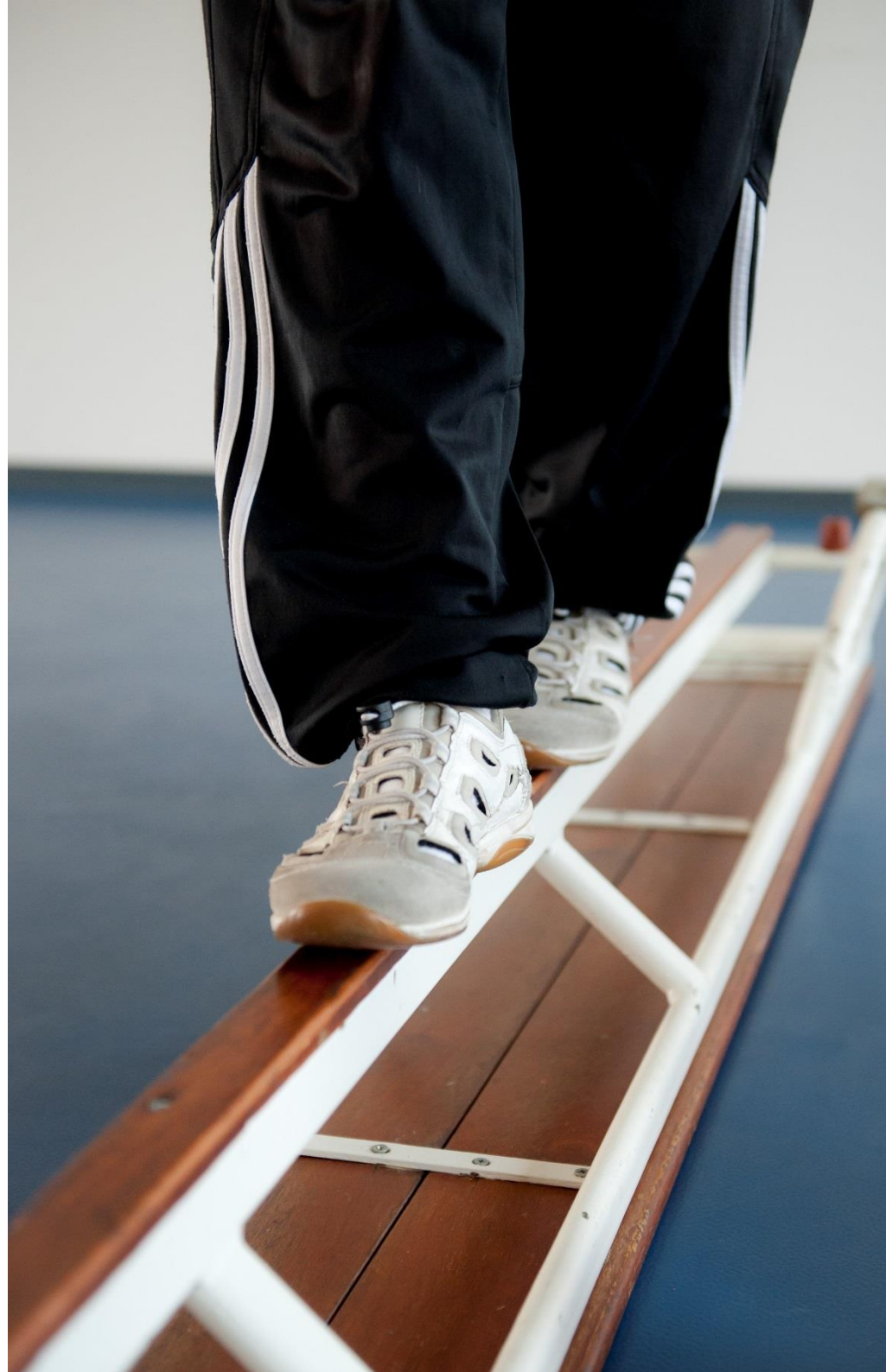
Er is toenemend vraag naar informatie over de interventie en de onderbouwing ervan. In 2017 zijn op scholen, in wijkteams, op de hogescholen voor vaktherapie en op studiedagen in den lande presentaties over ArVT en de ArB gegeven.

Het aanzetten tot en faciliteren van onderzoek

Het kennisnetwerk informeert studenten over de interventie en de mogelijkheden voor onderzoek. In 2017 hebben 12 studenten van verschillende vaktherapeutische opleidingen deelonderzoeken gedaan en hun onderzoeksresultaten gepresenteerd op de HU in Amersfoort en HAN in Nijmegen. De conclusies en aanbevelingen worden meegenomen in de ontwikkelingen van de methode en in het schrijfproces.

Liesbeth Bosgraaf deed in 2017 via literatuurstudie onderzoek naar het gebruik van affectregulerende principes in beeldende therapie bij LVB kinderen en adolescenten. Zij publiceerde hierover in een Engelstalig tijdschrift. Zij werkt nu samen met het kennisnetwerk aan een procesevaluatie voor de aanmelding bij het NJI en zij heeft de eerste aanzet gegeven voor het doen van een pilot onderzoek naar effecten van de ArVT beeldend bij LVB.

Patricia Tel-Vos zit vanuit het Kennisnetwerk in de klankbordgroep 'meten in de praktijk' van de FVB.

FVB Kennisnetwerk Oncologie

Het FVB Kennisnetwerk Oncologie zet zich ervoor in om vaktherapie breder in te zetten in de oncologische zorg. Dit doet het netwerk door evidence te verzamelen, verwijzers meer informatie te verstrekken over de mogelijkheden en resultaten van vaktherapie binnen de oncologie en door de achterban van vaktherapeuten werkzaam in de oncologie te organiseren. 2017 stond in het teken van samenwerken, profileren en professionaliseren.

Samenwerken

Eind 2016 werd het FVB Kennisnetwerk Oncologie versterkt met een afgevaardigde van de NVKT en in 2017 hebben we de samenwerking tussen FVB en NVKT binnen het kennisnetwerk verder uitgediept en vormgegeven. De kunstzinnig therapeuten kregen ook een plek in de digitale verwijsgids oncologie van het IKNL (Integraal Kankercentrum Nederland) en we maakten plannen om gezamenlijk tot verder professionaliseren van de vaktherapeuten werkzaam in het oncologisch werkveld te komen. Binnen de in 2017 gestarte werkveldgroepen kunstzinnige therapie en muziektherapie werken vaktherapeuten met collega's samen om kennis te delen en van elkaars ervaringen te leren. De opstart voor de werkveldgroepen beeldende therapie en 'beweging' (spel, drama, dans en PM(K)T werd gemaakt.

Vanuit het IKNL zijn multi-disciplinaire regiogroepen gestart. Bij de start van een nieuwe regiogroep coördineert het kennisnetwerk dat de vaktherapeuten uit de betreffende regio van de start van de groep op de hoogte worden gebracht, zodat zij ook binnen deze regiogroepen kunnen gaan samenwerken.

Profileren

Zichtbaar worden binnen onze eigen beroepsgroepen en voor de buitenwereld waren een belangrijk agendapunt in 2017. Uit overleggen met het IKNL kwam naar voren dat we de zichtbaarheid van vaktherapie binnen de oncologie moeten vergroten om onze positie binnen het oncologisch werkveld te bestendigen en versterken. We waren met stands, workshops en in persoon aanwezig op het AYA-symposium (Adolescents en Young Adults met kanker), NVPO-congres (Nederlandse Vereniging van Psychosociale Oncologie) en op Onco2017. Ieder kwartaal brengen we een nieuwsbrief uit met daarin inhoudelijke berichten over vaktherapie binnen de oncologie. Deze nieuwsbrieven worden verspreid onder de vaktherapeuten uit het werkveld, via de verenigingen en via social media.

We zijn sinds dit jaar actief met het delen van berichten via Facebook. Wekelijks posten we een bericht over een vorm van vaktherapie en oncologie en doen we verslag van de activiteiten uit het werkveld op www.facebook.com/vaktherapieoncologie. De facebookberichten worden automatisch ook gedeeld op twitter. We hebben op Facebook steeds meer volgers, er ontstaat meer interactie en onze berichten worden vaker verder gedeeld. Daarnaast is er op LinkedIn een besloten groep waarin informatie wordt gedeeld.

Professionalisering

Om een serieuze positie in het oncologisch werkveld te krijgen, is het noodzakelijk dat we een richtlijn vaktherapie en oncologie ontwikkelen. 2017 bestond vooral uit het geven van richting aan het proces van de ontwikkeling van deze richtlijn en de fase die hieraan vooraf gaat, namelijk het doen van een Evidence Based Research. De richtlijn kan ook helpen tot het vormgeven van passende scholing.

Richtlijnen in revisie

Wanneer er een richtlijn gereviseerd wordt, is kenbaar gemaakt wat de rol van vaktherapie hierin kan zijn.

Social media aangemaakt en ingezet als communicatiemiddel.

Samenwerking met Kunstzinnig therapeuten

Met de komst van Yvonne Peschier in het kennisnetwerk delen we op kennis- en ervaringsniveau.

Subsidie-aanvraag Palliantie

Meegewerkt aan deze aanvraag.

Samenstelling FVB Kennisnetwerk Oncologie

- Anneke Naaijkens-Doek, voorzitter, Vaktherapeut Muziek Bsc
- Dagmar Linz, Vaktherapeut Beeldend MA-Th
- Karina Heemskerk, Vaktherapeut Dans MDaT
- Rink Wiegman, Vaktherapeut Beeldend Bsc in opleiding
- Sylka Uhlig, Vaktherapeut Muziek MA-Th, promovenda en docent muziektherapie
- Yvonne Peschier, Kunstzinnig Vaktherapeut Beeldend BAT, Erasmus MC

Federatie Vaktherapeutische Beroepen